

Sygn. akt X Kz 249/13

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, X Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Grażyna Puchalska (spr.)

Sędziowie: SSO Małgorzata Beata Janicz

SSO Bogusław Orzechowski

Protokolant: protokolant sądowy – stażysta Monika Parda

przy udziale Prokuratora Doroty Ositek

po rozpoznaniu w sprawie Z. D.

oskarżonego o przestępstwo z art. 160 § 1 k.k.

zażalenia prokuratora

na postanowienie Sądu Rejonowego w P.z dnia 21 grudnia 2012 r. , sygn. akt V K 1451/12

w przedmiocie zwrotu sprawy prokuratorowi

na podstawie art. 437 § 1 kpk

postanawia

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy w P. postanowił zwrócić sprawę prokuratorowi celem usunięcia istotnych braków postępowania przygotowawczego, to jest sporządzenia opinii uzupełniającej przez biegłego z zakresu kominiarstwa, ustanowienia kuratora dla małoletnich pokrzywdzonych po uprzednim wskazaniu tych pokrzywdzonych z imienia i nazwiska, dołączenia do akt oryginalnych dokumentów podlegających odczytaniu na rozprawie bądź poświadczenia dołączonych kserokopii za zgodność z oryginałem. Nadto sąd I instancji zwrócił uwagę, że w innej sprawie – opartej na tym samym materiale dowodowym – pokrzywdzona K. D. występuje w roli oskarżonej, zaś oskarżony Z. D. w roli pokrzywdzonego, co, zdaniem Sądu, jest nielogiczne.

Postanowienie powyższe zaskarżył prokurator, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść, polegający na uznaniu, że w sprawie 4 Ds 1451/12 zachodzą istotne braki postępowania przygotowawczego, których usunięcie przez sąd spowodowałoby znaczne trudności, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy jest kompletny, jasny i spójny, umożliwiający rozpoznanie sprawy na rozprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie prokuratora nie zasługuje na uwzględnienie, choć niektóre podniesione w nim zarzuty uznać należy za słuszne.

Przede wszystkim słusznie podniósł skarżący, że to prokurator podejmuje decyzję, przeciwko komu i o jaki czyn skierować akt oskarżenia, a zatem nie można wykluczyć sytuacji, że ten sam materiał dowodowy posłuży do skierowania aktu oskarżenia przeciwko dwóm różnym osobom – przy czym w jednej z tych spraw będą one posiadać status oskarżonego, zaś w drugiej – pokrzywdzonego. Zakaz łączenia roli oskarżonego i oskarżyciela posiłkowego przewidziany w art. 50 k.p.k. ma wyłącznie procesowy charakter, zaś uprawnienia pokrzywdzonego wynikają z prawa materialnego. Okoliczność zatem, że prokuratura prowadzi postępowanie przeciwko K. D. o czyn z art. 160 § 1 k.k. apriorycznie nie przesądza o bezzasadności aktu oskarżenia wniesionego w niniejszej sprawie i nie uzasadnia również potrzeby zwrotu sprawy oskarżycielowi publicznemu.

Nadto, rację ma skarżący, iż nie ma podstaw do kwestionowania wiarygodności znajdujących się w aktach kserokopii protokołów czynności procesowych. W przypadku natomiast zastrzeżeń co do ich zgodności z oryginałem, Sąd może wezwać prokuraturę do ich uwierzytelnienia, nie wykorzystując trybu przewidzianego w art. 345 k.p.k..

Niezależnie jednak od powyższego, postanowienie Sądu, co do istoty, jest trafne.

Podstawowym celem postępowania przygotowawczego jest ustalenie, czy zostało popełnione przestępstwo, wykrycie sprawcy i wyjaśnienie okoliczności sprawy. Wprawdzie w związku z nowelizacją przepisów, które weszły w życie z dniem 8 czerwca 2010 r. prokurator zwolniony został z obowiązku wszechstronnego wyjaśniania okoliczności sprawy, jednak niezbędne minimum - w przypadku wniesienia aktu oskarżenia do sądu - sprowadza się do takiego zebrania dowodów, by ich całokształt dawał wystarczające podstawy do oskarżenia określonej osoby o popełnienie zarzucanego przestępstwa.

Tymczasem w przedmiotowej sprawie głównym dowodem mającym wskazywać na sprawstwo oskarżonego jest opinia biegłego z zakresu kominiarstwa. Biegły ten został powołany na okoliczność: „Czy przewody kominowe w budynku P. ul. (...) są prawidłowo wykonane i użytkowane i ich funkcjonowanie nie stanowi zagrożenia dla życia lub zdrowia?” oraz „Czy podłączenia urządzeń do przewodów kominowych mogą zagrażać życiu lub zdrowiu osób, a jeśli tak, to które z połączeń?”. Sporządzona opinia zawiera odpowiedzi na w ten sposób postawione pytania. Tymczasem słusznie Sąd Rejonowy wskazał, że art. 160 § 1 k.k. penalizuje nie każde narażenie człowieka na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, ale jedynie narażenie na bezpośrednie niebezpieczeństwo. Opinia sporządzona przez biegłego wymaga zatem uzupełnienia pod kątem zweryfikowania, czy zachowanie oskarżonego wyczerpywało wszystkie znamiona określone w art. 160 § 1 k.k. Należy zgodzić się zatem ze stwierdzeniem Sądu Rejonowego, że sporządzenie opinii uzupełniającej winno być dokonane w toku postępowania przygotowawczego, albowiem ustalenie czy został popełniony czyn zabroniony i czy stanowi on przestępstwo stanowi cel postępowania przygotowawczego w ramach art. 297 §1 kpk.

Nadto, słusznie dostrzegł sąd I instancji, że małoletni pokrzywdzeni winni być w sprawie reprezentowani przez kuratora. Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony w cytowanej przez sąd I instancji uchwale Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2010 r., I KZP 10/10, iż rodzic małoletniego nie może, działając w charakterze przedstawiciela ustawowego, wykonywać praw tego małoletniego jako pokrzywdzonego w postępowaniu karnym, jeżeli oskarżonym jest drugi z rodziców i to niezależnie od faktu, iż dysponuje on pełnią władzy rodzicielskiej względem małoletniego. Powyższy brak postępowania przygotowawczego uznać należy za istotny. Poprzez niewłaściwą reprezentację pokrzywdzeni pozbawieni zostali możliwości wykorzystywania swych uprawnień procesowych. Sąd odwoławczy stoi na stanowisku, iż: „Istotne braki postępowania przygotowawczego w rozumieniu przepisu art. 345 § 1 k.p.k., to nie tylko braki uniemożliwiające sądowi właściwemu merytoryczne rozpoznanie sprawy po wniesieniu przez prokuratora aktu oskarżenia, jak chociażby uchybienia w zakresie rzetelnie przeprowadzonych czynności dowodowych, ale również wadliwie przeprowadzone w tej fazie postępowania inne czynności naruszające uprawnienia i gwarancje stron procesowych związanych z tym postępowaniem” (w ten sposób: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 2 lutego 2011 r., II AKz 39/11, Lex nr 785465). Za takie uprawnienia uznać z pewnością należy prawo do składania wniosków dowodowych. Wskazane uchybienie, w ocenie Sądu Okręgowego, nie może zostać konwalidowane na etapie postępowania sądowego. Jakkolwiek nie ma przeszkód, by to sąd zwrócił się do sądu rodzinnego o ustanowienie

kuratora dla małoletniego i czynność ta nie spowodowałaby znacznych trudności, to jednak istotne jest, by ten kurator miał prawo do działania także na etapie postępowania przygotowawczego.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy postanowił, jak na wstępie.